

**Jedinečné spojenie obrazu a slova:
Slovenská národná galéria predstaví v novej
výstave českých umelcov Jiřího Koláři a Ladislava
Nováka**

26. marec 2026, Bratislava – Slovenská národná galéria prináša výnimočný výstavný projekt *Kolář + Novák: Pocta muchám pavúkom rybám myšiam a psom*, ktorý približuje tvorbu dvoch českých vizuálnych umelcov a súčasne básnikov. Výstava sa vracia do priestorov galérie takmer po tridsiatich rokoch od ich spoločnej prezentácie v roku 1997 a prináša nový pohľad na ich dielo v širších súvislostiach.

Názov výstavy vychádza z básne Jiřího Koláři zo zbierky *Návod k upotřebení* (1969) a odkazuje na jedinečné prepojenie vizuálnej tvorby a literárneho diela oboch autorov. Výstava predstavuje nielen výtvarné diela, ale aj výber z ich básnickej tvorby, čím zdôrazňuje vzájomné prenikanie obrazu a slova – charakteristický znak ich spoločného umeleckého prístupu. Výstava je zostavená z diel zapožičaných zo súkromných zbierok - významného zberateľa umenia Jana Kukala, zo súkromnej česko-nemeckej zbierky COLLETT Prague / Munich, pričom tvorbu Ladislava Nováka dopĺňajú tiež diela zo súkromnej zbierky známeho českého zberateľa umeleckých diel Františka Dvořáčka.

Jiří Kolář patrí medzi najvýraznejšie osobnosti českej umeleckej scény 20. storočia. Ako básnik a výtvarník dokázal prepojiť text s obrazom a techniku koláže povýšiť na jedinečný umelecký jazyk. Ladislav Novák, naopak, rozvíjal originálne výtvarné postupy založené na princípe náhody a experimentu, pričom jeho tvorba osciluje medzi poéziou, vizuálnym umením a performatívnymi formami. Spomeňme napríklad jeho nové techniky ako napr. froasáž, muchláž či veronáž. Výstava zároveň pripomína ich hlboké umelecké priateľstvo a spoločné hľadanie nových výrazových prostriedkov, ktoré presahujú hranice jednotlivých umeleckých disciplín.

Generálny riaditeľ SNG Juraj Králik k výstave uviedol: *„Ide o jedinečné stretnutie dvoch výnimočných tvorcov, ktorí prirodzene prepájali výtvarné umenie s poéziou. Ich diela dokazujú, že obraz a slovo môžu tvoriť jeden celok a vzájomne sa obohacovať. Som rád, že tento špecifický umelecký dialóg môžeme dnes opäť, s odstupom takmer tridsiatich rokov, predstaviť aj slovenskému publiku.“*

Kurátor výstavy Martin Dostál hovorí: *„Výstava pochopiteľne prináša vizuálne artefakty obidvoch tvorcov, nezabúda však ani na fakt, že obaja boli rovnako literáti, a tak sa stávajú súčasťou expozície aj niektoré z ich básní. Ponúka sa to najmä u Jiřího Koláři, veď Kolář na českú kultúrnu scénu vstúpil ako oceňovaný básnik, až postupom času a istým vývinom svoje „básnenie“ rozpustil vo vizuálnej „hostine“.“*

Druhý z kurátorov, výtvarník Vladimír Kordoš dodáva: *„Ladislava Nováka obdivujem. Pretože jeho umenie je vyjadrením toho, v čom nachádzal zmysel života.“*

Výstava *Pocta muchám pavúkom rybám myšiam a psom* prináša divákovi jedinečnú príležitosť nahliadnuť do sveta, kde sa hranice medzi literatúrou a vizuálnym umením stierajú a kde imaginácia nadobúda nové, nečakané podoby. Sprievodnými akciami výstavy budú aj kurátorské výklady a výtvarný ateliér pre verejnosť s názvom Vytvor si svojho Koláča, vytvor si svojho Nováka, ktorý sa nachádza priamo vo výstave.

Jiří Kolář (24. september 1914, Protivín – 11. august 2002, Praha)

Básnik slova i básnik obrazu, a tiež jeden z najvýraznejších spoločenských fenoménov českej a európskej kultúrnej scény. Napriek osudovým a skutočným ťažkostiam je jeho mimoriadna občianska a kultúrna angažovanosť dodnes príkladom pozitívneho prístupu k umeniu a kultúre. Stále sa vraciame k jeho dielu, nech už ho vnímame ako sumu uhrančivého svedectva modernistického intelektuála, pevne presvedčeného o zmysle umenia a kultúrneho života, alebo ako dôkaz nekonečnej obrazovej kreativity. Kolářove básne sú totiž presýtené obrazmi, rovnako ako jeho vizuálna tvorba pracuje s poetikou slov aj s poéziou obrazov. Techniku koláže potom povýšil na najkrajšiu vizuálnu ekvilibristiku.

Ladislav Novák (4. august 1925, Turnov – 28. júl 1999, Třebíč)

Meno Ladislava Nováka takisto patrí nielen do sveta poézie, ale aj do sveta vizuálneho umenia a v stredoeurópskom kontexte je unikátne. Jeho tvorivé východiská nie sú postavené na snahe o vonkajšiu krásu, ale na hlbokom prieskume vzťahu medzi ľudským vedomím a neuchopiteľnou energiou chaosu.

Východiská surrealistickej náhody uplatňoval predovšetkým vo svojich froasážach – pokrčených papieroch, kde jednotlivé zlomy vytvárali náhodnú štruktúru, ktorú ďalej dotváral, ale aj v tzv. muchlážach, veronážach a alchymážach. Ako človek bytostne prepojený s umením uverejňoval svoju básnickú tvorbu už od polovice 40. rokov, a v 60. rokoch, keď začína jeho vizuálna tvorba, ako aj v nasledujúcom desaťročí sa venoval rovnako akciám a textom k happeningom.

Mesto Třebíč, kde roky pôsobil, sa mu po jeho smrti odvdáčilo otvorením Galérie Ladislava Nováka, ktorá funguje od roku 2002. Napriek tomu, že pôsobil mimo umeleckých centier, zaradil sa v priebehu života do medzinárodných súvislostí, najmä v Taliansku a vo Francúzsku; jeho dôležitým spolupútnikom a propagátorom bol významný český výtvarný a literárny teoretik, kritik, historik umenia a esejista Jindřich Chaloupecký.

Výstava: Kolář + Novák: Pocta muchám pavúkom rybám myšiam a psom

Miesto: SNG, Rázusovo nábrežie, Bratislava, Sála I

Termín: 26. marec – 30. august 2026

Kurátori: Martin Dostál, Vladimír Kordoš

Vstupenky je možné zakúpiť v pokladnici SNG alebo online na webstránke galérie: <https://sng.sk/sk/sng-bratislava/podujatia/jiri-kolar-a-ladislav-novak-pocta-mucham-pavukom-rybam-mysiam-a-psom>

Na webovej stránke galérie www.sng.sk nájdete aj aktuálnu ponuku všetkých výstav a programov. Ak chcete byť o našich výstavách a programoch pravidelne informovaní, prihláste sa, prosím, na odber newslettera na našej webstránke sng.sk

Pre viac informácií nás môžete kontaktovať na e-mailovej adrese: media@sng.sk